

BESLUIT KWALITEIT LEEFOMGEVING
COMMENTAAR VERENIGING GASVRIJ TERSCHELLING

De vereniging gasTvrij Terschelling heeft bij onderstaand commentaar het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL) mede, maar niet uitsluitend beoordeeld vanuit de relatie tussen de Omgevingswetgeving en de Mijnbouwwet, zoals deze naar verwachting zal komen te luiden nadat het door de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel tot wijziging van de Mijnbouwwet tot wet zal zijn verheven.

Het Ontwerp-besluit Kwaliteit Leefomgeving (hierna: het Ontwerp) maakt onderdeel uit van het vernieuwde stelsel voor het omgevingsrecht. Het stelsel is gericht op:

“het met het oog op duurzame ontwikkeling, de woonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, en in onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.”

Het Besluit kwaliteit leefomgeving bestrijkt daarbij de inhoudelijke regels op het gebied van het omgevingsrecht die zich uitsluitend richten tot overheidsorganen. Het bevat de inhoudelijke normen voor de bestuurlijke taakuitoefening en besluitvorming.

Hoewel het Ontwerp een samenhangende en volledige benadering voor beoogde doelstellingen lijkt te bieden, ontbreekt naar onze opvatting een aantal essentiële elementen ter borging van een goede kwaliteit van de leefomgeving.

In het hiernavolgende zetten wij een en ander uiteen, waarbij wij zoveel mogelijk de opzet van de wet en de volgorde van de verschillende bepalingen volgen.

1. Dit besluit bevat in Afdeling 5.1.4 ook regels voor wat betreft geur, geluid, externe veiligheid en trillingen. Het valt op dat deze regels alleen zien op een adequate bescherming van woningen en andere gevoelige of kwetsbare gebouwen of locaties. Onder kwetsbare locaties worden (alleen) woonwagen- en woonbootlocaties verstaan.

Deze beperking is ongewenst, omdat ook andere locaties onwenselijk nadeel kunnen ondervinden van geur, geluid, trillingen en omdat ook daar de externe veiligheid in het geding kan zijn. Met name moet worden gedacht aan natuurgebieden. Flora en fauna en recreatie kunnen daarvan schade lijden.

OPMERKING:

Afdeling 5.1 zou daarom ook bescherming tegen geur, geluid en trillingen moeten bieden en regels moeten bevatten die de externe veiligheid garanderen buiten woningen en andere gevoelige of kwetsbare gebouwen of locaties, met name in (kwetsbare) natuurgebieden.

2. Art. 5.1 lid 2 van de Omgevingswet bepaalt dat mijnbouwactiviteiten vergunningplichtig zijn. De afgrenzing van het begrip ‘mijnbouwactiviteiten’ verdient echter verduidelijking. In de Mijnbouwwet, art. 1, onderdeel n, wordt een mijnbouwwerk gedefinieerd als

een werk dat behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorie van werken:

- 1° ten behoeve van het opsporen of het winnen van delfstoffen of aardwarmte;
- 2° ten behoeve van het opslaan van stoffen;
- 3° die samenhangen met de in de onderdelen 1° en 2° bedoelde werken.

In de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt voor wat betreft het begrip 'mijnbouwwerk' aangesloten bij art. 1, onderdeel n. van de Mijnbouwwet. Daarom is voor een juist begrip van de Omgevingswet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht duidelijkheid omtrent het begrip 'mijnbouwwerk' in de Mijnbouwwet essentieel. Met name onderdeel 3° van art. 1, onderdeel n biedt naar ons inzicht ongewenste ruimte voor interpretatie.

GasTvrij Terschelling is van mening dat onder 'werken (die samenhangen met het opsporen, winnen en opslaan van (delf)stoffen)' ook die werken dienen te worden begrepen die noodzakelijk zijn om de gewonnen delfstoffen, bijvoorbeeld aardgas, geschikt te maken om te worden toegevoegd aan het landelijk netwerk, zoals installaties om het gewonnen aardgas van bovenmatig CO₂ of andere schadelijke stoffen te ontdoen, aan de atmosfeer vrij te geven, dan wel te injecteren in de bodem. Bij deze processen worden immers zeer schadelijke stoffen gebruikt. Het nuttig effect van de bij amendement-Jan Vos ingevoegde bepaling van art. 7a zou daaraan anders immers komen te vervallen, nu ook deze werken een aanslag op de kwetsbare omgeving van de Wadden meebrengen die art. 7a juist beoogt te voorkomen.

Bij het toepassingsbereik van de Omgevingswet ten opzichte van de Mijnbouwwet dient er daarom in te worden voorzien dat ook geen vergunning wordt verleend voor dergelijke gasverwerkingsinstallaties op en rond de Waddeneilanden, zowel offshore als onshore. Uit de besluiten in het kader van de Wet omgevingsrecht dient duidelijk te blijken dat geen vergunning zal worden verleend voor gasverwerkingsinstallaties op de Waddeneilanden. Indien het toepassingsbereik van de Omgevingswet een verwijzing naar de Mijnbouwwet zou vereisen, dient in het in de besluiten in het kader van de Wet omgevingsrecht te worden opgenomen dat gasverwerkingsinstallaties worden beschouwd als 'werken die daarmee samenhangen' als bedoeld in de definitie van de Mijnbouwwet art 1.n sub 3.

VRAAG:

Is deze uitleg juist en zo ja, kan dit dan worden verduidelijkt?

3. In Afdeling 4.3 worden regels gegeven voor – onder meer – geluidsbelasting gedurende de nachtelijke uren. Ook buiten de nacht kan geluid echter schadelijk zijn. Dat geldt niet alleen voor de gebouwde omgeving maar ook voor – met name – natuurgebieden die uitermate gevoelig zijn voor geluidsbelasting.

Ter illustratie: een theatervoorstelling in het kader van het Terschellingse Oerol-festival in 2015 die in het Natura2000-gebied de Koegelwieck zou plaatsvinden (het gebied dat grenst aan een boogde boorlocatie) kon daar geen doorgang vinden vanwege de verstoring door geluidshinder van een broedende havik aldaar. Het behoeft geen betoog welk een desastreus effect op de beschermde natuur verwacht kan worden bij permanent geluid zoals bij mijnbouwactiviteiten het geval is.

OPMERKING:

De beperking tot de nachtelijke uren zou dienen te vervallen, althans voor wat betreft natuurgebieden.

4. Afdeling 5.1 bevat alleen regels ter beperking of voorkoming van nadeel door geur, geluid, trillingen en ter bevordering van de externe veiligheid. Daarnaast kan echter ook nadeel ontstaan door lichtvervuiling. Dit risico doet zich met name voor in natuurgebieden, waar onder meer de fauna onaanvaardbare hinder kan ondervinden. Dit aspect speelt in nog sterkere mate in gebieden die als Dark Sky Park zijn aangewezen, zoals het Europese natuurreservaat De Boschplaat op Terschelling.

OPMERKING:

Het besluit zou daarom ook normen en regels dienen te bevatten ter voorkoming van lichtvervuiling in natuurgebieden.

5. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de lucht wordt CO₂ niet meegewogen.

OPMERKING:

Wij pleiten ervoor CO₂ toe te voegen aan de lijst met stoffen waarvoor normen worden geformuleerd.

6. In art. 5.2.5, lid 1 wordt bepaald dat bouwactiviteiten binnen het kustfundament niet worden toegestaan. Lid 3 bepaalt vervolgens – nadat in lid 2 onder c al een uitzonderingsmogelijkheid voor gaswinning wordt geopend – dat voor de Friese Waddeneilanden afwijkende regels worden gesteld.

In overeenstemming met het door de Tweede Kamer aangenomen amendement-Jan Vos, opgenomen als art. 7a in wetsvoorstel 34 348 tot wijziging van de Mijnbouwwet, zullen echter voor nieuwe mijnbouwactiviteiten op de Waddeneilanden, in de Waddenzee en in de Natura 2000-kuststrook ten noorden van de Waddeneilanden geen omgevingsvergunningen voor het oprichten van een mijnbouwwerk meer worden afgegeven.

Het Ontwerp dient in overeenstemming te worden gebracht met de nieuwe Mijnbouwwet zoals gewijzigd bij amendement-Jan Vos. Hierbij dient expliciet duidelijk te worden gemaakt, conform hetgeen hierboven onder 2. is opgemerkt bij art 5.1 lid 2 Omgevingswet, dat ook gasverwerkingsinstallaties worden begrepen onder de sub 3 bedoelde werken die samenhangen met het opsporen en winnen van delfstoffen en aardwarmte en de opslag van stoffen.

7. In art. 8.17 worden regels gegeven voor de geologische opslag van CO₂. Deze regels gelden echter alleen voor emissies door stookinstallaties. Ook bij gaswinning kan echter CO₂ vrijkomen en ook daar kunnen plannen worden ontwikkeld om deze vrijkomende CO₂ in de grond te injecteren.

OPMERKING:

Voor dergelijke plannen zouden (minimaal) dezelfde regels moeten gelden.

Terschelling, 14 september 2016